

Terplán Zénó: Az én gépészeim

Szabad időben nem dűskálván az elmúlt néhány napomat mégis egy, a szívemhez közel álló területhez kapcsolódó új könyv olvasása töltötte ki. Ez a *Miskolci Egyetemi Kiadó* gondozásában 1998. évben jelent meg 288 oldal terjedelemben. Joggal hiszem, hogy a könyv több szempontból is igen kedves a mérnökök és különösen a Miskolcon végzett gépészmérnökök számára. Kedves egyrészt azért, mert szerzője Terplán akadémikus a gépészmérnökök generációiban hagyott kitorolhetetlen nyomot élvezetes, közvetlen előadásával és egyszerre mindkét kezével rajzolt „nyomdakész” ábrával, ill. a „kiváltságosoknak” gyöngy betűkkel írott leveleivel. Kedves a könyv azért is, mert olyan emberekkel foglalkozik, akik döntően befolyásolták hazánk műszaki fejlődését egy olyan korban – az elmúlt század második felében és e századunk első részében –, amikor nemhogy szegyenkeznünk kellett volna műszaki színvonalunkért, hanem igenis a világ élvonalába tartoztunk. Gondoljunk csak arra, hogy az európai kontinens első kéregvasútja Budapesten épült meg, avagy a Zipernowsky-Bláthy-Déri-féle transzformátorra, a Kandó-féle nagyvasútvillamosításra, a Mechwart-féle hengersizékre vagy „forgó ekére”, az igazán európai egyéniségre, Tetmajer Lajosra, akinek kihajlással kapcsolatos vizsgálatain kívül talán jelentősebb tevékenysége volt az, hogy megalakította az Anyagvizsgálók Nemzetközi Egyesületét és ezzel összefogta, koordinálta a szakma tevékenységét egy olyan korban, amikor évente több mint 10.000 km hosszúságú vasútvonalat építettek a világon stb. Kedves a könyv azért is, mert a könyvet kézbe véve negyven(!) ilyen meghatározó személyiség rövid életútjával ismerkedhetünk meg. Hogy kik tartoztak a kiválasztottak közé? Szemléltesse ezt a könyv tartalomjegyzéke:

1. Példaképem (Pattantyús-Á. Géza)
2. Hazai gépelemes professzorok (Bánki Donát, Schimanek Emil, Cserhádi Jenő, Herrmann Miksa, Vörös Imre)
3. Magyar fogaskerek szakemberek (Vidék Emil, Szeniczei Lajos, Botka Imre)
4. Az elektrotechnika hazai úttörői (Jedlik Ányos, Zipernowsky Károly, Déri Miksa, Bláthy Ottó Titusz)
5. A Ganz-gyár nagy vezetői (Ganz Ábrahám, Mechwart András, Kandó Kálmán, Jendrassik György)
6. Váratlan feladatok (Bartel János, Csonka János, Fonó Albert, Galamb József, Heller László, Kármán Tódor, Tetmajer Lajos)
7. Két kiváló professzorom (Mullnyánszky Ádám, Szabó Gusztáv)
8. Három miskolci tanártásam (Pattantyús-Á. Imre, Sályi István, Zorkóczy Béla)
9. Barátaim (Grüber József, Gillemot László, Varga József, Szőke Béla)
10. Munkatársaim (Szabaczkó Károly, Lendvay Pál)
11. Néhány külföldi személyiség (J. Watt, G. Stephenson, C.J. Bach, K. Kutzbach, I.I. Artobolevskij)
12. Zárszó helyett: A gépészeti tudományág fejlődése J. Watt és Kármán Tódor között

Meggyőződéssel hiszem és vallom, hogy önmagában a névsor is joggal kelti fel kíváncsiságunkat és érdeklődésünket ezen kiemelkedő személyek élete, tevékenysége iránt. Erre szükségünk van már csak azért is, mert a múlt ismerete nélkül nem érthetjük meg igazán a jelent, és esélyünk sincs arra, hogy jövönket, a várható fejlődésünk irányait biztos prognosztizáljunk és ennek érdekében tudatosan cselekedjünk. Különösen fontosnak tartom a közelmúlt technikai fejlődését megismertetni a fiatalsággal, hisz' ez nem csupán az egészséges és jogos nemzeti önbecsülés kialakítását segíti, de hozzájárul ahhoz is, hogy az alkotás, az új létrehozása, előállításra újból kellő elismerésben részesülhessen társadalmi szinten is. Ez egyrészt vonzóan hathat az ifjú nemzedékre, másrészt az új érték létrehozása nélkül a fenntartható gazdasági növekedés hangoztatása, csupán üres szólam.

Terplán Zénó akadémikus most megjelent könyve mindenképpen jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy az oktatással, a fiatalság szemléletének formálásával foglalkozóknak „breviáriuma” lehessen, hisz az említett negyven szakember életrajzi adatait, főbb tevékenységét igazán kellő részletességgel taglalja. Ezt egészíti ki Dr. Péter József docens úr

azzal, hogy megrajzolta minden egyes személy portréját, amely már önmagában is tudománytörténeti kuriózum, arcképcsarnok.

Külön értéke a könyvnek az, hogy ennek tartalma Terplán akadémikus eddig nyomtatásban nem közölt előadásainak egy részéből született válogatás. Erről Ő így ír a könyv bevezetésében: „Amikor 1996 nyarán egy szüükségessé vált súlyos, de sikeres műtét után a kórteremben a gyógyuláson kívül más dolgom nem akadt, eszembe jutott, hogy a kerekített háromszáznyi különbség (Terplán professzor úr által összeállított és nyomtatásban megjelent előadások, közlemények különbsége) közül néhány elhangzott előadásom érdekes lenne nyomtatásban”. Köszönettel tartozom a Szerzőnek mind a magam, mind pedig a leendő olvasók nevében azért, hogy ily remek és értékes könyvvel ajándékozott meg bennünket, és várom azt, hogy hamarosan tovább szűküljön Terplán professzor nyomtatásban eddig meg nem jelent munkáinak sora.

Bízom abban, hogy az 500 példányban megjelent könyv utánnymására is hamarosan sor kerülhet. A könyv beszerezhetőségéről a Miskolci Egyetem Gépelemek Tanszéke tud részletes felvilágosítást adni.

Tóth László
egyetemi tanár

Advances in Adaptive Computational Methods

Az Elsevier Science Ltd. kiadó ez év áprilisában jelentette meg a Tanulmányok az alkalmazott mechanika tárgyköréből sorozat 47. köteteként az *Advances in adaptive computational methods* című kötetet, amelyet a franciaországi Cachanban 1997 szeptemberében megtartott számítógéppel segített műszaki mechanika korszerű módszereivel foglalkozó munkaülésen elhangzott előadások alapján P. Ladeveze és J.T. Oden szerkesztettek. A könyv a műszaki mechanika rugalmas és képlékeny lineáris 3D, a nem lineáris, időfüggő, valamint a lengéstani feladatainak a numerikus modellezéssel, a véges elemek és egyéb módszerekkel való megoldásait és annak hibabecslési módszereit tárgyalja.

TÁJÉKOZTATÓ

A Magyar Minőség Társaság, az együttműködő szervezetekkel, elkészítette az

Akkreditált és tanúsított szervezetek Magyarországon
című, 155 oldalas kiadványát.

A kiadvány célja, hogy országosan információt adjon az államigazgatási és a gazdálkodó szervezeteknek, valamint az érdeklődőknek a jövőbeni üzleti partnereik kiválasztásában, elősegítse a közbeszerzési törvény alá tartozó a pályázatok elbírálását, továbbá tájékoztatást adjon az igénybe vehető szolgáltatásokról azon szervezeteknek, amelyek a közeljövőben kívánják minőségbiztosítási és környezetvédelmi rendszerüket kialakítani.

A kiadvány tartalmazza, az ISO 9000-es és 14000-es szabványsorozatokat, valamint a QS 9000 szerint tanúsított cégek adatait, a tanúsító és felkészítő szervezetek adatait, szakterületük szerint a Nemzeti Akkreditáló Testület által akkreditált laboratóriumokat és szervezeteket, továbbá a Környezetbarát Termék Kht. jegyzékét azokról a termékekről, amelyek megszerezték a védjegy használatának jogát, valamint a Magyar Minőségügyi Adatbázis szolgáltatásait.

A kiadvány ára: 2.8750,- Ft + 12% ÁFA = 3.192,- Ft

A kiadvány utánvétellel megrendelhető, vagy készpénzért megvásárolható a Magyar Minőség Társaságnál (1091 Budapest, Üllői út 25.)

Felvilágosítást ad: Neumann Emese. Tel.: 218-3011/480, Fax: 218-0267

Várjuk szíves megrendelésüket.

Magyar Minőség Társaság